

Tato disertace je první komplexní prezentací srbského románu devatenáctého a dvacátého století. Zachycuje dynamiku vývoje od jeho vzniku do roku 2000 a vytváří jeho ucelený obraz na základě stručných analýz 165 románů. Ukazuje, jakým způsobem si srbská autoři přisvojovali univerzální stylové formace (sentimentalismus, realismus, moderna, expresionismus, surrealismus, „nový román“, postmodernismus) a zaměřuje se i na autochtonní směry srbské prózy (zenitismus, neonaturalismus, nacionální realismus). Přesvědčuje o kvalitách srbského románu, ale zároveň poukazuje na jeho stinné stránky i slepé uličky.

Těžiště disertace je vymezeno léty 1961-2000, protože toto období ještě nebylo systematizováno, ačkoli právě v posledních dvou pětinach dvacátého století získává román dominantní postavení v rámci srbské literatury.

Nejvýraznějším rysem srbského románu, který poměrně dlouho (do dvacátých let 20.století) hodnotově zaostával za romány velkých literatur, je jeho úzké sepětí s bouřlivou historií národa na pomezí antagonistických kultur, náboženství i společensko-politických systémů. Bez ohledu na poetickou příslušnost k tradičnímu nebo inovativnímu diskursu vyprávění uvažují spisovatelé nad smyslem dějin a ve svobodném světě fikce posuzují epochální dějinné zvraty a problémy. Nezřídka je osvětlují z avantgardních pozic zpochybňujících oficiální historiografické interpretace. Srbský román má čtyři autory skutečně evropského významu (M.Crnjanski, B.Pekić, D.Kiš, I.Andrić), dva spisovatele, kteří vrchol evropské literatury dosáhli jen jedním dílem (M.Pavić, V.Desnica) a řadu vysoce nadprůměrných romanopisců, jejichž tvorba budí oprávněný respekt (J.Ignjatović, S.Ranković, R.Petrović, S.Selimović, M.Bulatović, A.Tišma, R.Konstantinović, M.Kovač, P.Ugrinov, B.Ćosić, D.Mihailović, V.Stevanović, S.Selenić, Ž.Pavlović, D.Albahari, D.Velikić, R.Petković, S.Basara, V.Despotov, S.Velmar Janković).